

Opettajien rauhanjärjestö Krapu ry kuittaa ja kiittää

Vuonna 2001 me oltiin nuorehkoja opettajia. Moni meistä oli opiskellut opettajaksi Oulussa Rauni Räsäsen ja Maria Järvelän huomassa. Koulutus oli globaaleihin kysymyksiin painottunut. Oltiin valittu se juuri siksi. Meissä oli kaikissa maailmanparantajan vikaa. Aloiteltiin siinä työuriamme pääkaupunkiseudulla ja osa Oulussa. Koulut oli täynnä rutinoituneita opettajia, joiden opetuksen pääsisältö muodostui oppikirjan sivuista 1-N. Virallinen opetussuunnitelma ei tainnut monen työtä juuri häiritä. Arki oli raskasta jo silloin. Oppilaat yhä levottomampia, osaamisen tasoerot suuria. Mutta me oltiin siellä muuttamassa asenteita. Me haluttiin lisätä opetukseen globaalia näkökulmaa. Me haluttiin oikeudet maailman naisille ja stoppi ilmastonmuutokselle. Meillä oli käsitys, että erilaisilla kansalaisjärjestöillä olisi kouluille sopivaa materiaalia ja asiantuntemusta, mutta miksi sen löytäminen tuntui niin työläältä?

”Oota vaan kun oot muutaman vuoden ollu täällä niin et jaksakaan enää turhista intoilla”, saattoi vanhempi kollega todeta.” En vai? Jaksan varmasti”, ajattelin minä ja rupesin välittömästi kokoamaan samanmielisten maailmanparannushenkisten opettajien joukkoja. Päätimme perustaa oman järjestön. Nimeksi otettiin Kasvattajat Rauhan Puolesta, koska se kuulosti tutulta ja uskottavalta ja maailmanrauhahan meillä tietenkin oli tähtäimessä. Ollaksemme ytimekkäämpiä lyhensimme nimen muotoon Krapu ry, joskin esimerkiksi Rauhanliittolaisista oli hauskaa kutsua meitä lyhenteellä KRP.

Saavuttaaksemme tavoitteemme päätimme ruveta kokoontumaan säännöllisesti ajatusten vaihtoon. Näitä tilaisuuksia kutsuttiin hallituksenkokouksiksi ja sitähän ne toki olivatkin pöytäkirjoineen päivineen. Oli niissä myös naistenvälistä yhteisymmärrystä, puhetta elämästä ja valinnoista, kahvin juontia ja herkuttelua (melkein aina oli tarjolla Fasu-paloja jostain syystä), omien ja toisten parisuhteiden tai niiden puuttumisten puintia ja suuri määrä naurua. Jossain vaiheessa hallitukseen alkoi syntyä solkenaan vauvoja. Se ei tahtia hidastanut – saatiinpahan vain lisää osallistujia kokouksiin.

Näiden erittäin antoisien samanmielisten nuorten naisten kahvikokoontumisien ohella aloimme järjestää myös pienimuotoisia seminaareja. Ensimmäinen seminaari otsikolla ”Kasva ja Rauhoitu” oli mielestämme suuri suksee. Osallistujina kolmisenkymmentä kasvatusalan ihmistä ja ohjelmassa kansalaisjärjestöjen globaalikasvatusosaamisen esittelyjä toiminnallisesti. Ruokalistalla oli itse tehtyä kalakeittoa. Seuraava seminaari nimettiin otsikolla ”Kasva ja Rauhoitu II” siellä oli sitten hallituksen jäsenet, kaksi palkattua vetäjää ja yksi varsinainen osallistuja. Keittoa jäi aika paljon. Alkoi siis vaikuttaa siltä, että opettajien houkuttelevuus vapaa-ajallaan täydennyskouluttautumaan globaalikasvatuksen teemoihin, oli yllättävän vaikeaa. Näin tavoittaisimme vain intomielisimmän kärjen. Oli aika keksiä muuta.

Kansalaisjärjestöpuolella oltiin otettu meidät todella ilolla vastaan. Järjestöillä oli tarjota kouluille monelaisia materiaaleja ja toimintaideoita, mutta koulujen kanssa yhteistyöhön pääseminen tuntui vaikealta. Meillä oli ilo tarjota järjestöihmisille käsityksiämme koulun arjesta ja mahdollisesti sopivammista lähestymistavoista. Meille tuli tavaksi suositella järjestöille ns. pulla-lähestymistä. 1. Ota yhteys kouluun. 2. Varaa esittely aika välitunniksi opettajanhuoneeseen tai opettajainkokouksen alkuun. 3. Tarjoa pullaa. 4. Esitele ideasi käytännöllisesti ja kohdentaen se tietyille ikäryhmälle tai tiettyyn oppiaineeseen. 5. Tee kaikki niin helpoksi kuin voit arjen uuvuttamalle kansankynttilälle. Meillä oli rutkasti kokemusta siitä, miten meidän hörhö-opettajien postilokerot työpaikoilla täyttyivät järjestöjen materiaaleista. Koulusihteerien lajitellessa kouluihin saapuvaa postivyyryä oli helppo sujauttaa kaikki vähänkin kansainvälisyydeltä haiskahtava sen uuden open lokeroon (sehän on kuulemma käynyt siellä Intiassakin). Harvoin käy niin, että joku epämääräinen brosyryri saa ketään tarttumaan reippaasti globaalikasvatukseen ikeeseen. Oppilaatkin on yleensä motivoitava opetettavaa asiaa varten, niin on meidät opettajatkin. Siis lisää pullaa ja suoria kontakteja neuvoimme me.

Aloimme kehitellä Maailmankoulua. Ajatuksena oli palkata Ouluun opettajataustainen projektikoordinaattori jalkauttamaan järjestöjen tuottamaa materiaalia alueen kasvattajille. Ideaan kuului opettajien täydennyskouluttaminen (mielellään työajalla). Tarkoitus oli myös tehdä tiivistä yhteistyötä Oulun opettajankoulutuslaitoksen kanssa, niin että opiskelijat kasvattaisivat globaalikasvatuksen osaamistaan jo opiskellessa. Maailmankoulu tarjoaisi jopa opetusharjoittelupaikkoja. Koordinaattori auttaisi opettajia muokkaamaan opetustaan uusien ajatusten ja materiaalien voimin eli kohderyhmänä olisivat nimenomaan opettajat. Tietotaito jäisi näin pysyvästi koulun arkeen. Toiveena oli saada opettajat ymmärtämään, miten koko opetuksen voisi läpäistä globaalikasvatuksellinen näkökulma sen sijaan, että tyydyttäisiin yksittäisiin teemapäiviin tai työpajoihin.

Ensimmäinen hakemus lähetettiin Opetusministeriöön Rauhantyönmääräraha hakemuksien vastaanottajalle. Muutaman viikon päästä ministeriöstä saatiin kannustava puhelu. ”Ideanne tuntuu todella hyvältä ja toteutuskelpoiselta, mutta meillä ei valitettavasti ole antaa rahaa. Kysykää ihmeessä jostain muualtakin!” Seuraavana syksynä muokattu hakemus lähetettiin Ulkoministeriön kehitysyhteistyöosastolle tiedotustukihakemuksena. Saatiin jälleen kieltävä vastaus. Tällä kertaa perusteluna järjestömme pienuus ja lyhyt elinkaari. Emme luovuttaneet. Seuraavana vuonna järjestöpuolelta tuli ehdotus, että ottaisimme hankkeeseen muita järjestöjä kumppaneiksi. Seuraavassa hakemuksessa oli edelleen päähakijana Krapu ry, mutta lisäksi kumppaneina esimerkiksi Pakolaisapu, Taksvärkki, Ihmisoikeudet.net- hanke, Maailmansarjakuvat ja Maailma.net-porttaali.

Saimme rahat. Palkkasimme Ouluun projektikoordinaattorin, jolla oli paljon asiantuntemusta globaalikasvatukseen ja yhdenvertaisuuteen liittyen. Hänellä oli myös samanlainen visio kuin meillä ja paljon hienoja kehitysideoita. Maailmankoulu sijoittui ensin erääseen Oululaiseen kouluun ja siirtyi sieltä

melko pian opetusviraston tiloihin. Muissa järjestöissä ihmeteltiin kovasti tätä, että olimme saaneet ilmaisen työtilan projektillemme opetusvirastosta. Eipä siinä meidän mielestä ollut sen kummempaa kuin että oltiin keksitty kysyä. Koordinaattori alkoi koota Ouluun mittavaa materiaalipankkia. Jotta materiaalit saatiin säälliseen järjestykseen, tuli hänen naapurinsa kirjastoinformaattikko hoitamaan hommaa vapaaehtoistyönä. Kirjasto-osaaajat ovatkin vuosien varrella olleet hyvin työllistettyjä Maailmankoulussa. Koordinaattori alkoi myös kehittää ideaa Maailmankoulun matkalaukuista. Näihin laukkuihin koottiin tietyistä teemoista eri tahojen materiaaleja. Mukaan liitettiin kansio, jossa oli valmiita tuntisuunnitelmia eri luokka-asteille. Laukkujen teemoja olivat esimerkiksi: ”Paossa”, ”Erilaiset perheet”, ”Lapsen oikeudet”, ”Kaikki erilaisia -kaikki samanarvoisia”, ”Rauhaa!” jne.

Maailmankoulu pyöri ja laajeni. Oulussa oli pian yhden täysipäiväisen työntekijän lisäksi kaksi osa-aikaista ja vaihteleva joukko vapaa-ehtoisia ja harjoittelijoita. Kolmen vuoden jälkeen meidän kahvikerholle alkoi olla aika työlästä näin mittavan hankkeen byrokratian pyörittäminen ja työntekijöiden ohjaaminen omien päivätöidemme ohella. Maailmankoulun tulevaisuus näytti kuitenkin hyvältä. Maantieteellinen laajentuminen olisi seuraava askel. Päätimme antaa lempilapsemme adoption Rauhankasvatusinstituuttiin, jolla oli täysipäiväinen pääsihteeri. Seuraavaan hakemukseen haettiin lisäresurssia Turku ja Kokkolaa varten.

Kirjoittaessani tätä marraskuussa 2012 Maailmankoulu on toiminut järjestöjen ja koulujen yhtiestyöelimenä jo seitsemän vuotta. Toimipisteet ovat tällä hetkellä Oulussa, Turussa, Kokkolassa, Porissa ja pienimuotoisesti myös Helsingissä. Kasvattajat Rauhan Puolesta ry on laittamaisillaan pillit pussiin. Alkuperäisen kahvikerhon jäsenistä yksi asuu Bangkokissa ja yksi Abu Dhabissa. Kolmen pääkaupunkiseudulla pyörivän kahvikerho kokoontuu ensi viikolla Sipoon korvessa. Meistä on tullut nelikympisiä ja sen verran leipääntyneitä, että kahvinjuonti sujuu rattoisammin, kun kenenkään ei tarvitse vääntää siitä pöytäkirjaa. Idealismista emme ole luopuneet.

Hanna Niittymäki

